

MAKRO GÖRÜŞ

Sanayi Üretimi

Ağustos 2024

Şakir Turan

turans@tskb.com.tr

TSKB Ekonomik Araştırmalar

Ağustos ayında sanayi üretimi yeniden zayıfladı. Mevsim ve takvim etkisinden arındırılmış verilere göre toplam sanayi üretimi aylık bazda %1,6 geriledi. Takvim etkisinden arındırılmış verilere göre yıllık bazda daralma Temmuz'daki %4,0'dan %5,3'e derinleşti. Arındırılmamış verilere göre ise yıllık bazda sanayi üretimi Ağustos'ta %5,9 küçüldü. Önceki ay bir miktar toparlanma gösteren sanayi üretimi Ağustos'ta yeniden gerilerken, momentum ve yayılım göstergelerindeki zayıflık sürdü. Köprü günü etkisine bağlı aylık bazda yaşanan dalgalanmalara karşın üç aylık ortalamalar sanayideki kırılgan görünümün devam ettiğini gösteriyor.

Ana faaliyet kollarının tümünde üretim geriledi. Sermaye malı ve enerjide gerileme sürerken, Temmuz'da hafif toparlanan ara malı ve tüketim malı üretimi yeniden düşüş gösterdi. Ağustos'ta aylık bazda enerji üretimi %3,9 ve sermaye malı üretimi %1,6 ile gerilemeye devam etti. Dayanıklı tüketim malı üretimi %1,6 daralırken, dayanıksız tüketim malı üretiminde azalış %1,1 seviyesinde gerçekleşti. Söz konusu dönemde ara malı üretimi de aylık bazda %1,3 küçülerek ana faaliyet kollarında genele yayılan bir zayıflığı teyit etti.

Yüksek teknoloji ürünlerin üretiminde artış kaydedilse de diğer teknoloji düzeylerinde üretim geriledi. Mevsim ve takvim etkisinden arındırılmış verilere göre, son aylarda dalgalı bir seyir izleyen yüksek teknoloji ürünlerin imalatında Ağustos'ta aylık bazda %21,4'lük güçlü bir artış gözlemlendi. Orta-yüksek teknoloji ürünlerin üretiminde zayıflık bu dönemde de devam etti ve aylık bazda %7,0 daralma meydana geldi. Temmuz'da artış kaydeden orta-düşük teknoloji ürünlerin imalatında üretim Ağustos'ta %0,6 gerilerken, düşük teknoloji ürünlerin imalatında daralma %1,3 olarak gerçekleşti. Bununla birlikte, yıllık bazda değişimlerin üç aylık ortalamaları yüksek teknoloji ürünlerde daralmanın hız kestiğini gösterirken, diğer teknoloji düzeylerinde ivme kaybının sürdüğüne işaret etti.

Alt faaliyet kollarının büyük çoğunluğunda üretim azaldı. Alt faaliyet kolları içerisinde üretim en sert %7,6 ile motorlu kara taşıtlarında geriledi. Bunu %6,4 ile elektrikli teçhizat imalatı ve %5,1 ile kok kömürü ve rafine edilmiş petrol ürünleri imalatı izledi. Gıda ürünleri imalatı yataya yakın kalırken, tekstil ve giyimde üretim zayıf seyretti. Temel eczacılık ürünlerinin ve eczacılığa ilişkin malzemelerin imalatı %7,1 ile en hızlı artan alt faaliyet kolu oldu. Ardından aylık bazda %5,8 artış ile bilgisayarların, elektronik ve optik ürünlerin imalatı ve %3,2 ile diğer imalat sıralandı. Bu sonuçlarla toplam 24 alt faaliyet kolunun 17'sinde üretim gerilerken, medyan üretim değişimi gibi istatistikler ile yayılım göstergelerinde zayıflama yaşandı. Söz konusu dönemde gerek oynaklıklarına gerekse ağırlıklarına göre sınıflandırılan alt faaliyet kollarında ayrıışan bir tablo ortaya çıktı.

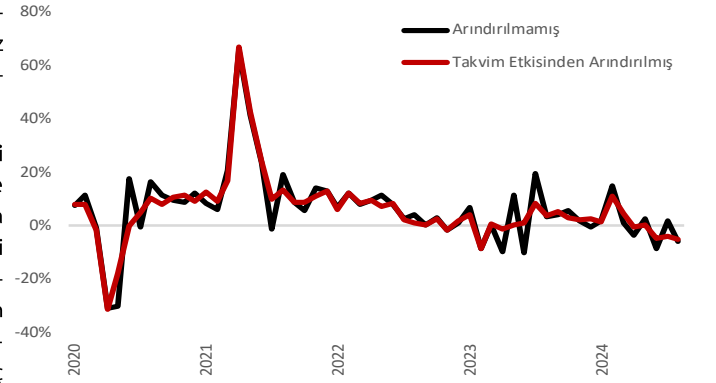
İkinci çeyrekte köprü günü etkisine bağlı sert dalgalanan sanayi üretimi üçüncü çeyrek itibarıyla da zayıf bir tablo çiziyor. Üç aylık ortalamalar sanayi üretimindeki zayıflığın sürdüğüne işaret ediyor. Ağustos'ta ana faaliyet kollarında zayıflık genele yaygınken, alt faaliyet kollarının büyük çoğunluğunda üretim geriledi. Para politikasının iç talep üzerindeki sınırlayıcı etkileri devam ederken, dış talebe ilişkin işaretler karışık bir tablo çiziyor. Eylül ayında imalat satın alma yöneticileri endeksi (PMI) sert gerilerken, kapasite kullanım oranı ve güven endekslerinde toparlanma kaydedildi. İhracat iklim endeksi ve dış ticaret öncü verileri yavaşlama gösterdi. Yatırım malı ithalatı dört ay aradan sonra yeniden artarken, ara malı ithalatında gerileme hız kesti. Önümüzdeki dönemde finansal koşullardaki sıkılık ile borçlanma maliyetlerindeki yüksek seviyelerin etkilerinin iç talebi sınırlamaya devam edeceğini düşünüyoruz. Dış talebin ise büyüme üzerindeki aşağı yönlü riskleri kısmen dengeleyebileceğini değerlendirirken, 2024'ün kalan döneminde gayri safi yurtiçi hasıla (GSYH) büyümesinin ilk yarından daha zayıf kalabileceği ve yıl genelinde büyümenin %3,0 seviyesinde gerçekleşeceği öngörümüzü koruyoruz.

Sanayi Üretimi Ağustos Ayı Sonuçları

	Aylık Değişim (Mev. Arınd.)	Momentum (3 Aylık Ort. Değişim)	Yıllık Değişim (Takvim Etk. Arınd.)	Yıllık Değişim (Arındırılmamış)
Sanayi Üretimi	-1.6%	-1.3%	-5.3%	-5.9%
İmalat Sanayi	-1.3%	-1.4%	-5.4%	-6.0%
Ara Malı Üretimi	-1.3%	-1.2%	-4.9%	-5.5%
Dayanıklı Tüketim Malı	-1.6%	-1.3%	-1.5%	-1.6%
Dayanıksız Tüketim Malı	-1.1%	-1.0%	-3.3%	-4.2%
Enerji	-3.9%	0.6%	1.4%	1.3%
Sermaye Malı Üretimi	-1.6%	-2.7%	-10.7%	-11.6%

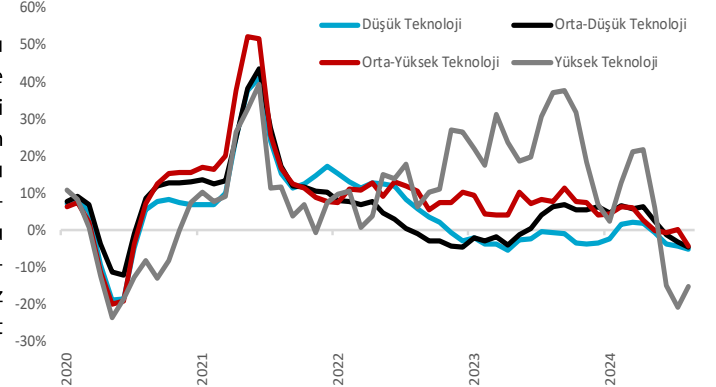
Kaynak: TÜİK, TSKB Ekonomik Araştırmalar

Yıllık Değişimler

Kaynak: TÜİK, TSKB Ekonomik Araştırmalar

3 Aylık Ortalama Yıllık Değişimler

Kaynak: TÜİK, TSKB Ekonomik Araştırmalar

TSKB

Danışmanlık Hizmetleri Ekonomik Araştırmalar

ekonomikarastirmalar@tskb.com.tr
MECLİSİ MEBUSAN CAD. NO 81
FINDIKLI İSTANBUL 34427, TÜRKİYE

tel: (90) 212 334 50 50 faks: (90) 212 334 52 34

2024 Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. her hakkı mahfuzdur.

Bu doküman Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş.'nin yatırım bankacılığı faaliyetleri kapsamında, kişisel kullanıma yönelik olarak ve bilgi için hazırlanmıştır. Bu dokümana dayalı herhangi bir işlem yapılması tarafımızdan öngörülen bir husus değildir. Belirtilen görüşler sadece bizim güncel görüşlerimizdir. Bu raporda yer alan bilgileri makul bir esasa dayalı olarak güncelleştirirken, bu konuda mevzuat, uygunluk veya diğer başka nedenlerle amaca uygunluk tam olarak sağlanamamış olabilir.

Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. ve/veya bağlı kuruluşları veya çalışanları, burada belirtilen senetleri ihraç edenlere ait menkul kıymetlerle ilgili olarak bir pozisyon almış olabilir veya alabilir; menkul kıymetler üzerinde opsiyonları olabilir veya ilgili diğer bir yatırıma girebilir; bu menkul kıymetleri ihraç eden firmalara danışmanlık yapmış, hisselerinin halka arzına aracılık veya yüklenim taahhüdünde bulunmuş olabilir.

Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. ve/veya bağlı kuruluşları bu raporda belirtilen herhangi bir şirket için yatırım bankacılığı da dahil olmak üzere önemli tavsiyeler veya yatırım hizmetleri sağlıyor veya sağlamış olabilir.

Bu raporun ilgili olduğu yatırım fiyatı veya değeri, direkt veya indirekt olarak, yatırımcıların menfaatlerine ters düşebilir. Döviz kurlarındaki herhangi bir değişimin yatırımın değeri veya fiyatı veya bu yatırımdan sağlanan gelir üzerinde olumsuz bir etkisi olabilir. Geçmişteki performans her zaman gelecekteki performansın kılavuzu olacak demek değildir. Yatırım geliri dalgalanma gösterebilir.

Bu rapor kamuya açık bilgilere dayalıdır. Doğru veya tamam olmayan hiçbir beyan yapılmamıştır. Bu rapor söz konusu menkul kıymetlerin alınması veya satılması için bir teklif, yorum ya da yatırım tavsiyesi değildir veya bu menkul kıymetlerin alınıp satılmasına yönelik bir teklif için de bir istek veya zorlama değildir. Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. ve kendisiyle bağlantılı olan diğerleri bahsedilen şirketlerin menkul kıymetleriyle ilgili pozisyon alabilirler veya bu menkul kıymetlerle ilgili işlem yapabilirler, ayrıca bu şirketler için yatırım bankacılığı hizmetleri de verebilirler.

Herhangi bir yatırım kararı yatırımcının tamamıyla kendi kişisel seçimine dayanmalıdır. Bu rapordaki bilgiler herhangi bir yatırım tavsiyesi olmayıp, raporda yer alan firmalara yatırım yapılmasından ötürü Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. hiç bir sorumluluk kabul etmez.

Türkiye Sınai Kalkınma Bankası
www.tskb.com.tr

T: +90 212 334 50 50 F: +90 212 334 52 34

E: info@tskb.com.tr

